

גלעדי-ז'ולסון, עו"ד Gil'adi-Jolson, Adv.

13 Leonardo de vinci St. Tel aviv
M.B. 50499
Phone. 03- 5466170
Fax. 972 -3-5466171

6473307

רח' ליאונרדו דה וינצ'י 13 תל-אביב
ת.ד. 50499
טל. 03-5466170
פקס. 972-3-5466171

Dr. Alon Gil'adi, Adv., LL.M., Ph.D.
Maya Gil'adi-Jolson, Adv.

אלון גלעדי, עו"ד ודר' למדע המדינה
מאיה גלעדי-ז'ולסון, עו"ד

03/06/2019

לכבוד
דר' אביחי מנדלבלויט, עו"ד
היועץ המשפטי לממשלה

נכבדי,

הנדון – בקשה דחופה למתן הוראות לראש הממשלה להימנע ממינוי שרים חדשים בממשלת המעבר

בשם אני ואתה - מפלגת העם הישראלית הנני פונה אליך בדחיפות כדלקמן -

1. בימים האחרונים עלו וצצו להם פרסומים שונים אודות כוונת ראש הממשלה למנות שרים חדשים לממשלה במקום השרים בנט ושקד שהועברו מתפקידם.
2. על פי פרסומים אלה משענתה המשפטית של כוונה זאת הינו סעיף 30 לחוק יסוד: הממשלה אשר לכאורה שינה מצב קודם בו לא ניתן היה להעביר שרים מתפקידם או למנות שרים חדשים מבין חברי הכנסת בעת תקופת המעבר שבין כנסת אחת לכאן אחריה. אלא שאין כך הדבר.
3. הרשות המבצעת אחראית בפני הרשות המחוקקת האמורה לבטא את רצון העם באמצעות נציגיו. ביטוי לעיקרון חוקתי מרכזי זה ניתן בין היתר בסעי' 4 לחוק יסוד: הממשלה הקובע כי הממשלה אחראית בפני הכנסת. ראש הממשלה חייב להיות מבין חברי הכנסת, הכנסת היא שמאשרת את הממשלה מתוך הבעת אמון בה ובהקבלה ראש הממשלה והשרים, אשר מינויים מאושר על ידי הכנסת, מצהירים בפניה אמונים –

14. משהביעה הכנסת אמון בממשלה, או סמוך ככל האפשר לאחר מכן, יצהיר ראש הממשלה בפני הכנסת הצהרת אמונים זו: "אני (השם) מתחייב כראש הממשלה לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, למלא באמונה את תפקידי כראש הממשלה ולקיים את החלטות הכנסת"; וכל אחד מן השרים האחרים יצהיר הצהרת אמונים זו: "אני (השם) מתחייב כחבר הממשלה לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, למלא באמונה את תפקידי כחבר הממשלה ולקיים את החלטות הכנסת".

15. הממשלה רשאית, על פי הצעת ראש הממשלה, לצרף שר נוסף לממשלה; החליטה הממשלה לצרף שר, תודיע על כך ועל תפקידו של השר הנוסף לכנסת; עם אישור ההודעה על ידי הכנסת יכנס השר הנוסף לכהונתו וסמוך ככל האפשר לאישור יצהיר את הצהרת האמונים.

4. המדובר באישור בעל משמעות חוקתית מן המעלה הראשונה המהווה ולו פורמלית אדן ויסוד לשיטה הדמוקרטית בה רצון העם המבוטא לכאורה על ידי נבחריה בכנסת, הוא שממנה את הרשות המבצעת, את השולטים בגורלו ובראש ובראשונה ממשלתו והעומד/ת בראשה.

5. סייג, בעייתי כשלעצמו, לעניין מהותי זה נחזה לכאורה בתיקון לסעי' 30ד' לחוק יסוד: הממשלה אשר דן ברציפות כהונת ממשלה, ועל פיו -

(ד) ממשלה המכהנת לפי סעיף קטן (ב), רשאית למנות חבר הכנסת להיות שר בתפקידו של שר שחדל לכהן; מינויו של שר לפי סעיף קטן זה אינו טעון אישור הכנסת.

6. ואולם סעיף 30ב' עוסק במקרים מיוחדים וספציפיים בלבד של ממשלת מעבר -

(ב) עם בחירת כנסת חדשה או התפטרות הממשלה כאמור בסעיפים 18, 19, 20, 21 או 29 תמשך הממשלה היוצאת במילוי תפקידיה עד שתיכנס הממשלה החדשה.

7. עיון בסעיפים אלה מגלה כי מדובר במקרים מיוחדים בהם נבחרה כנסת חדשה או מופסקת כהונת ראש הממשלה בשל עבירה (18), או כאשר ראש ממשלה מתפטר (19), או כאשר ראש ממשלה נפטר או נבצר ממנו למלא את תפקידו (20), או כאשר ראש ממשלה או ממלא מקומו חדלו מלהיות חברי כנסת (21) או כאשר ראש הממשלה בהסכמת הנשיא מפזרים בצו את הכנסת (29). המקרה שלפנינו אינו נכלל במקרים ספציפיים ומיוחדים אלה ולא בכדי.

8. במקרה בו אנו מצויים הכנסת ה-21 (הישנה) פיזרה את עצמה בחוק לאחר שחבר הכנסת עליו הטיל הנשיא להרכיב ממשלה לא הצליח במלאכתו וזאת בהתאם לסעי' 12 לחוק יסוד: הממשלה אשר קובע מפורשות כי הליכי הרכבת ממשלה נפסקים לאחר פיזור הכנסת. טענה לפיה המקרה שלפנינו נכלל ברישא הסעיף (שאינו דן בכנסת הישנה - שהתפזרה), מהווה עקיפת הכנסת בניגוד לחוק יסוד ומהווה הפרה חמורה של עיקרון היסוד הדמוקרטי של שלטון העם.

9. כבר נקבע בהלכות בית המשפט הנכבד, המצוי במתקפה השכם והערב, כי בתקופת ממשלת מעבר אין לפעול למינויים ציבוריים בעלי משקל רב, ואין לפעול לשינויים בעלי משקל רב על ידי הרשות המבצעת כאשר הרשות המחוקקת פיזרה עצמה לקראת בחירות חדשות. קל וחומר כאשר לפנינו הוראה מפורשת של חוק יסוד: הממשלה בעניין מינוי שרים חדשים מבין חברי הכנסת הטעון אישור הכנסת ואף הצהרת אמונים בפניה ובהעדר כל הוראת יסוד הסותרת הוראה זאת.

10. אשר על כן נבקשך להורות לראש הממשלה, בטרם תתרחש טעות חמורה אשר תחייב שוב ובזמן רגיש, מערבולת ביחסי הרשויות השונות והתערבות, להימנע ממינוי שרים חדשים שאינם מכהנים בממשלה ואשר לא ניתן לאשרם על ידי הכנסת והם אינם יכולים להצהיר בפניה אמונים.

בכבוד רב,
 דר' אלון גלעדי, עו"ד
 ב"כ אני ואתה - מפלגת העם הישראלית

העתק -
 מר בנימין נתניהו, ראש הממשלה